

e-post: solveig.hallberg@sis.se

SIS
Remissvar
Anneli Hagdahl
118 80 STOCKHOLM

SIS/TK 501, Fysisk planering
Svar på SIS-remiss 6338
avseende SS 637040

**Senaste
svarsdatum**   **2009-01-13**

Uppgifter om svarslämnaren

Företag/Organisation/Myndighet   Enskild person

Företag/Organisation/Myndighet   Sveriges Stadsarkitektförening, SSF

Handläggare (namn, telefon)   Leila Ekman, 0571-281 33, 070-302 44 31

Datum   2009-01-13

Remissvar

- Avstår
  - Tillstyrker utan kommentarer
  - Tillstyrker med kommentarer
  - Avstyrker med motivering
  - Har erfarenhet inom det område förslaget täcker
  - Har tillämpat förslaget
  - Ej berörd
  - Kommentarer till föreslagen svensk titel
-

Datum

Svarslämnare: Sveriges Stadsarkitektförening,

2009-01-13

Allmänt

Sveriges Stadsarkitektförening är positiv till att det tas fram en standard för detaljplaner och områdesbestämmelser. Behovet av standardiserad information finns vid sammanläggning av information över kommungränserna, för statistisk bearbetning av information och för att kunna utveckla elektroniska tjänster, och behovet förväntas öka i framtiden. En standard bör också att leda till ett förtydligande av olika begrepp, vilket förenklar tolkningen av planinformation och –bestämmelser.

SSF avstyrker dock förslaget som skickats ut på remiss, eftersom standarden begränsar kommunernas möjligheter att styra över mark- och vattenanvändning i förhållande till de möjligheter som plan- och bygglagen ger. Förslaget verkar i många delar obearbetat, med felaktiga användningar av termer och begrepp samt ofullständiga kodlistor.

Föreningen anser att framtagandet av en standard för detaljplaner och områdesbestämmelser

- 1) bör invänta Boverkets pågående arbete med att revidera de allmänna råden för detaljplaner och områdesbestämmelser.
- 2) bör inkludera någon av de personer som arbetat med bestämmelseavsnittet i dessa allmänna råd.
- 3) bör ha en bredare representation från länsstyrelser och olika typer av kommuner i hela landet.

Omfattning

Standarden bör specificera att och hur koordinatsystem och höjdsystem anges för grundkartan, för att informationen ska kunna jämföras/sammanställas med andra planer.

Termer och definitioner

Termerna allmän plats och vattenområde har i standarden exemplifierats istället för att definieras, vilket bör ändras. Enligt Boverkets "Boken om detaljplan och områdesbestämmelser" definieras allmän plats som ett område som är allmänt tillgängligt och avsett för gemensamma behov. Definition av vad som är ett vattenområde saknas, vilket kan vara ett högst konkret problem i framtagandet av detaljplaner (t. ex. vid årstidvariationer i strandlinjen). Kvartersmark definieras som all mark som inte är allmän plats eller vattenområde.

SIS/TK 501 bör överväga om inte begreppen bör ges tydligare definitioner i standarden, om det finns andra och bättre definitioner, och vidare skilja på definitioner och exempel.

Egenskaper definierar inte och specificerar inte användning, utan gäller oberoende av användningsslaget.

Områdesbestämmelser har en vidare betydelse än vad definitionen anger, och kan reglera annat än användning och utformning av bebyggelse – ett vanligt exempel är utökad bygglovplikt.

Krav

Kommunerna har enligt plan- och bygglagen och Boverkets allmänna råd frihet att själva definiera de användningsslag som regleras i en detaljplan. Möjligheten att åstadkomma ändamålsenlig regleringsnivå, utifrån de allmänna och enskilda intressen som finns, är beroende av denna frihet.

Grunden i ett planförslag är de användningsbestämmelser som finns i Boverkets allmänna råd, men det är vanligt att de behöver preciseras. Orsaken kan vara att bestämmelserna i Boverkets allmänna råd inte täcker in de verksamheter som ett markområde ska användas för, eller att användningsområdet behöver begränsas, t.ex. för att inte ge negativa konsekvenser eller olämplig omgivningspåverkan. Med onödigt vidlyftiga användningsbestämmelser riskerar kommunen onödiga överklaganden, eller att behöva vidta onödiga åtgärder till skydd mot påverkan på omgivningen.

SIS/TK 501 har uppenbarligen insett problemen med den föreslagna modellen, eftersom det föreslås att kommunerna ska kunna få egna preciseringar godkända och införda på kodlistan för användningsslag. Systemet förefaller otympligt och olämpligt: en översyn kan knappast påbörjas mitt i ett planarbete med pågående förhandlingar mellan intressenter, där man kanske behöver agera snabbt för att få till en lösning och att hålla tidplanen. Det finns inte heller något värde i att få ett specifikt preciserat användningsslag infört på en kodlista, eftersom det kanske bara är tillämpligt i ett specifikt fall.

En tillräcklig standardiseringsgrad kan uppnås genom att de vanligaste preciseringarna av användningsslag finns fastställda, och att de kan kompletteras med egna preciseringar i fri text.

Applikationsschema

Det är oklart vad som menas med arkivplats för detaljplaner och områdesbestämmelser. Idag arkiveras planhandlingar på flera platser: hos kommunen, länsstyrelsen och lantmäteriet.

Godkännandedatum bör definieras som det datum då beslut om att godkänna planförslaget tas av *kommunal nämnd*. Den nämnd som har ansvaret för att ta fram ett planförslag varierar mellan kommuner.

Det är oklart om revisionsdatum (revideringsdatum) avser revidering av planförslag, vilket vanligen görs efter utställning, eller revidering av färdig plan, vilket egentligen heter ändring av plan.

Planen har en genomförandetid, inte genomförandeperiod.

Registerstatus – vilket register avses, Lantmäteriets fastighetsregister? Varför använda nya begrepp som inte har koppling till planprocessens olika skeden? Ändra begreppen i fastighetsregistret istället.

För att en plan ska vara bindande ska den ha vunnit laga kraft. Attribut: planskede gäller följaktligen för planer, inte bindande planer. Nya skeden föreslås av byggprocessutredningen, t. ex. planbesked. SIS/TK 501 bör invänta beslut om förändringar i plan- och bygglagen innan standarden beslutas. Det bör finnas en kod för skedet revidering efter utställning.

Bestämmelser formulerade enligt mall

Det är utmärkt att egenskaps- och administrativa bestämmelser går att formulera fritt som text, när mallarna inte passar. Eftersom egenskapsbestämmelser alltid gäller inom egenskapsområdet verkar det överflödigt att ta med lydelsen "inom område [egenskapsområde]" i mallen.

Övrigt

Av remissförslaget framgår det att standarden i grunddragen följer Boverkets "Boken om detaljplan och områdesbestämmelser", bl.a. för att standarden ska ligga till grund för digitalisering av äldre planer. För att det ska

vara möjligt är det nödvändigt att det finns "fria" användningsslag, eftersom man inte kan välja ur en lista utan måste hålla sig till det användningsslaget som en gång angivits.

I många fall bör texten i standarden ändras från mark till mark och vatten, om det inte är helt klart att det endast är tillämpligt på mark.

Charlottenberg 2009-01-13

**Leila Ekman
Ordförande**